

Передплата

«РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

за цілий рік . . . 20 пер.
в рік . . . 10 пер.
на чверть року . . . 5 пер.
за місяць . . . 1-70 пер.

За границею:

цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на рік . . . 8 рублів
або 18 франків

Повсякчасне число по 10 сот.

РУСЛАНА

«Сарнеш ми очі і душу ми вареш; а не возьмеш мплости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — В Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о 5½ год. пополудня.

Редакция, администрация і
експедиция «Руслана» під
ч. 1. пл. Дембровского (Хорун-
щини). Експедиция місцева
в Агенції Соколовского в
пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає слідше
на попереднє застереженє.—
Рекламації неопечатані
вільні від порта.— Оголо-
шеня звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надселянім» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесеня по 30 сот.
від стрічки

Політика барона Еренталя.

(+) Від року кермує заграничною політикою австрійсько-угорської монархії бар. Еренталь, колишній шеф секційний за міністра гр. Кальнокого і, так сказати, права його рука, а опісля амбасадор в Петербурзі. За той короткий час свого міністерства, зумів уже бар. Еренталь виявити напрям, з котрого можна оцінити його заграничну політику. В молодім віці вже заняв він при кермі гр. Кальнокого визначне і впливове становище секційного шефа і держав свою руку на живчику заграничних справ і вже перед іменованєм амбасадором в Петербурзі здобув собі велику цінність і довіру. Бувши ще перший раз в австрійській амбасаді в Петербурзі мав він нагоду вглянути глибоко у внутрішні відносини російської держави а його зацікавив також український рух народний, що проявлявся не лише на Україні і в її серці Києві, а мав також своїх представників в столиці російського царства. Вернувши відтак на становище секційного шефа в міністерстві заграничних справ до Відня слідив бачно крім заграничної політики також внутрішні відносини в австрійській державі і відносини руского народу, з котрими ознакочений так подрібно, як мало котрий державник

Занявши опісля становище австрійського амбасадора в Петербурзі і там здобув собі зразу таке поважанє, що чужосторонні дипломати настановлені в Петербурзі звертали ся до него о поясненя, наколи бажали своїм правительством подати певні відомости про відносини внутрішні в Росії. Барон Еренталь виріс в дипломатичній школі і вступив уже зовсім готовим на становище керманяча заграничних справ. Він вийшов вправді із школи гр. Кальнокого, але науку одержав у сій школі примінив до новочасних відносин і новітних ідей. А представником і творцем тих новітних ідей європейської дипломатії є неперечно англійський король Едвард, найбільший на тім полі талант. Дипломатія останних десятилітій мала лише негативний напрям, окрім одніського позитивного діла, Берлінського договору, в котрім європейські держави здвинули вправді не зовсім тривку будівлю, всеж таки таку, що на довгі часи забезпечили відносини на європейським Сході від бур і переворотів. З того часу європейська дипломатія звернула ся на дорогу позитивного напрямку. Давніше керманячі політики думали про

те, що не належалоб робити. Такого негативного напрямку держали ся давніші дипломати в справі Єгипту, Марока, Альбанії, Македонії, Крети, Малої і Східної Азії. Се були вельми трудні і дразливі справи а дипломатія занимала супроти них або вижидаюче становище або у великій небезпеці прибігала до погроз. З тогож часу, як на англійським престолі засів Едвард, рішив ся він на позитивний напрям і замість давньої хиткості, вижидаючого становища або погроз, замість негативного напрямку, котрий своєю безплідністю багато шкодив європейському мирови, довів до позитивних умов, а тим зложив певні докази про хибність поглядів наших національно-демократичних редакторів, котрим здає ся, що монархи тепер уже не кермують долею народів і не мають на неї ніякого впливу.

Бар. Еренталь заявив ся також прихильником такого позитивного напрямку дипломатії, покінчивши методу свого попередника гр. Голуховского, що погрозами або глуменєм роздратував лише і неприхильно настроїв балканські держави супроти Австро-Угорщини. Передовсім у відносинах з Болгарією показав барон Еренталь, що она все може числити на прихильність Австро-Угорщини (побут кня. Фердинанда в Ішлю, його відзначенє), наколи єї політика буде розумна і обережна. Бар. Еренталь показав отже особистим своїм поступованєм з Болгарією, що не хоче з нею поводити ся як з неслухняним дїтваком, а як з приятелем. Зізди в Дезію й в Ішлю виявили також позначки позитивного напрямку політики бар. Еренталя. Між Австро-Угорщиною й Італією було до певного ступня роздратованє, а хоч вже гр. Голуховский порозумівав ся з тодішнім італійським міністром Вісконтим-Веностою, одначе не довів до нічого позитивного. Тимчасом бар. Еренталь в умові з Титтонім забезпечив порозумінє між обидвома державами на всякі можливі случаи і се є успіх позитивного напрямку.

Зїзд короля Едварда з цісарем нашим в Ішлю, переговори бар. Еренталя з англійським секретарем загр. справ мали без усякого сумніву метою довести до порозуміння з Англією що до задачі, яку Австро-Угорщина має довершити спільно з Росією в Македонії. Англія спершу вагала ся що до намірених реформ в Македонії, і можна було побоювати ся, що годі буде довести до порозуміння з Англією. Се тепер повело ся досягнути бар. Еренталеви. Певно, що все те що йно почини, се перший посів міністра заграничних справ, але се вже позначки но-

вого напрямку і свідомого ціли, обдуманого способу поступованя. Бар. Еренталь дбає про те, щоби сусідів нашої монархії настроїти для неї прихильно, навязати з ними приязні взаємини, придбати в них для себе союзників, розвіяти всякі сумніви і недовіру, яко причини спорів. Доси повело ся бар. Еренталеви довести до приязних взаємин з Італією, приєднати Англію, направити відносини з балканськими державами, котрі крім Сербії знов приязне займають становище супроти нашої монархії. А сї успіхи повело ся міністрови заграничних справ досягнути мимо неясних відносин в державній раді і угорським соймі, мимо не полагоженої австро-угорської угоди. Тим способом зложив бар. Еренталь докази своєї дипломатичної умілості і поважної позитивної політики.

Українське учительство в Канаді.

На днях 5, 6. і 7. липня відбула ся в Вінніпегу „перша конвенція“ українського учительства з цілю організації і злуки тамешних українських учителів і реформи української школи. Конвенція розпочалась о десятий год. рано. Її отворив п. Арсенич а вибраний більшістю п. Ферлей предсідателював із п. Гикавим і Коцаном писарями на час конвенції. До полудня час зійшов над дискусиями реферата п. Деделюка взагалі о шкільництві від шіснадцятого столітя. По полудни по довгих дебатах ухвалено ось що:

1. Постаратись і домагатись о елементарний підручник для дїттей, в котрім би містило ся на самім початку в першій часті лише українське а в другій часті українське і англійське то саме, та після потреби на самім кінці укр. і англ. ріжного змісту;
2. щоб шкільні акти (устави) були переведені на українське;
3. конечної зміни організаторів;
4. продовженя дотеперішньої школи доповненєм висшими науками; та 5. учительсько-народної часописи. Над сею послідною точкою вели ся поважні дискусії, вкінці п. Кунинський подав проєкт, як вона моглаб ся заснувати.

На сїм закінчила ся цілоденна нарада; порішено вибрати з шістьох учителів комітет для начерку і доповненя статута та програми і підданя під розвагу слідуєчого дня всім учителям. Другого дня не багато говорилось про про-

довжене курсу учительського, лише рішено преджити, щоби доповнити его висшими науками.

В обговорюваню часописи народно-української, котра мала бути першим незалежним органом, постановлено, як найскорше, по можности матеріяльній почати її видавати. Присутні радо се прийняли.

Що до підвижки платні, то учителі цілком не мали сього на думці скликаючи конвенцію. На разі все треба погодити і розмірити мірною міркою, — і вели так мірка доповнить ся, — буде доповняти ся і те, що буде за мало учительстві.

Дальше ухвалено: заложити зі сторони учительства шкільну бібліотеку, в зимі вечірні школи для старших аналіфабетів і молодших, а після можности давати інформації і помагати в закладаню своїх шторів для фермерів. Одним словом, працювати і причинятись до піднесеня народу у всіх напрямх культури. Ухвалено, що конечно треба видати коротку історію України в англійській мові, а тим самим дати можливість пізнати иншим народам, „чия кривда, чия правда і чий ми діти“.

По сїм приступлено до упорядкованя організації і впису дійсних членів і іменованя почесних, а іменно: з замор України: Т. Стефаніка, А. Новака, і М. Стечишина. З України: Грінченка. З Галичини і Буковини: М. Лозинського, Івана Франка, Сандуляка, Соломійчука, Малицьку учительку, д-ра Трильовського, Єр. Пігуляка, М. Павлика, проф. М. Грушевського і Спинула. Дійсних членів на разі вписалось 39. До комітету увійшли: Коцан предсідатель, Гикавий писар, Саранчук скарбник. Провірна комісія: Т. Ферлей і Драбинястий. Потім ухвалено задля деяких полекш залагоджувати через посередництво бюро учительського всякі справи дотикаючі учителя, тростісів шкільних і т. д. Секретарем сего бюро вибрано Т. Ферлея. Кандидатів на орган. інспект. поставлено: Т. Стефаніка і Драбинястого.

Організація прийняла назву „українська учительська організація в Канаді“. Статути оброблено також і на сьому закінчила ся конвенція, по вислідах котрої можна богати сподівати ся. Будь що будь, се перша організація із ширшою програмою.

Заразом конвенція оголошує ось яку оповістку »для шкільних тростісів в тих дистриктах, де живуть наші люди«:

Українське учительство з Канади, зібране на першій своїй конвенції у Вінніпегу, Ман. 5., 6. і 7. липня с. р. заложило свою організацію під назвою: »Організація українського учительства в Канаді«. — При сїм учиг. організація заложила також »Учительське інформаційне бюро«, щоб в сей спосіб улекшити нашим тростісам в вишукуваню добрих учителів, як також, щоб наші учителі могли лекше і скорше довідати ся, де є вільні школи.

Тому звертаємось на отсім місци до всего загалу, а головно до шкільних тростісів і тих людей, що інтересують ся школою і наукою взагалі, як також до українського учительства, щоб подавали

ясні інформації, які входять в обсяг шкільництва. — Добре би було, щоб наші люди і з тих дистриктів, де більшою є наш народ, а учителям мають до сеї пори Англіяця, звертались о пораду інформаційного бюро, а оно буде старатись по можности зарадити сему.

Се все відносить ся до всіх провінцій в Канаді, де живе наш народ великим числом.

У всяких справах інформаційних що до школи, а головно, коли хочете мати свого доброго учителя, просимо написати до »Інформаційного бюро українського учительства в Канаді« — на адресу:

I D. Ferley secr of R. I. B.

630 Magnus Ave.

Winnipeg, Man. Can.

Витаючи радо сей почин до організації української школи в Канаді, ми вискажемо тільки бажанє з нашої сторони, щоби організатори не забували, що школа повинна працювати в згоді з церквою, коли має принести справжній і тривалий успіх. Не можемо промовчати нашого здивованя над добром почесних членів сеї учительської організації, між якими находять ся навіть зовсім молоді люди, які нічим визначним не заслужили ся, а тим менше не мають нічого спільного зі шкільництвом, як ось п. М. Лозинський, однак не хочемо сего брати за вказівку для негативної діяльности шкільної організації в Канаді і бажаетмо новому товариству як найкрасших успіхів на тім важнім і вдячнім полі праці, яким є шкільництво серед кожного культурного народа.

Вісти з Росії.

Поволи ідуть приготования до виборів третої думи. Мимо заведеня куріяльної системи, соціялісти порішили не бойкотувати єї, а прийняти як найживіший уділ в виборчій акції, надіючись і тепер еще знатного успіху. Зрештою відносини в російськім житю не змінили ся ні на цятинку. Щоденно приносять телеграми довгу листу ріжних нападів, замахів і рабунків, які часами своєю очайдушністю і жестокістю зачудовують і найбільшого оптиміста, що мимоволі мусить запитатись: куди воно зміряє і до чого дійде?

З Петербурга доносить Magdeburger Ztg., що там викрито новий замах на царя. Попри бандитизм в Королівстві польськім, розвинуло ся розбишачтво особливо на Кавказі. Але і в инших сторонах нема міста, де не сповнено би що кілька днів якогось замаху. В Батум зранено окружного шефа Єрмолова і его жінку динамітовою бомбою. Напасники утікаючи, зранили кілька осіб з публики; чотирох з них зловлено. В Кутаїсі в вооружених розбишак зрабувало 17.000 руб. від касиєра фабрики, зранияши его і убивши двох супровожуючих стражників. В Полтаві в білий день двох людей убило на улиці стійкового. Особливо двори по селах є предметом нападів розбишак. Деякі двори воружились на добре і при помочи крат та електричних дзвінків забезпечили ся против нечаяних нападів,

відшираючи їх успішно пальним оружієм.

Справа перенесеня варшавської політехніки, як доносить »Товарищ«, вже порішена. Нова політехніка стане в Новочеркавску і на сю ціль одержано вже кредит з війскових фондів 500.000 руб. з земских фондів 200.000 і з міських 100.000 руб. Утворено вже комітет будови і заіменовано директора. Політехніка буде мати 4 виділи: меліорацийний, гірничий, механічний, а торговельний буде креований доперва пізнійше. Число слухачів має ограничити ся тільки до 200. Другою несподіванкою для Варшави є переданє рядових театрів в заряд міста, але — разом з тяжачим довгом 600.000 руб. Питанє еще, чи місто прийме такий дорогий дарунок...

На конець всего лиха не минула Росию і гроза епідемії холери. В Астрахані нотовано вже 31 случаїв холери, між ними 9 зі смертельним вислідом. Підозріні случаї появили ся в Сизранто, Костромі. У всіх містах Росії, а особливо на залізницях заряджено средства о-сторожности против заволіченя страшної пошести.

Нова остоя всесвітнього мира.

В послідних днях зазначила праса два факти, які безперечно вплинуть на зміцненє мира в міжнародних відносинах цивілізованих народів. Першим з них є російсько-япанська конвенція, якої зміст проголошено в Петербурзі дня 30. липня ст. ст., се є минулого понеділка 12. с. м.:

»Правительство Его Милости царя Всероссийі як також правительство Ем. цисаря Японії, переняті бажанєм усталити і забезпечити на будучину від всяких непорозумінь ті мирні і приятні відносини, які межі Росією а Японією привернено щасливо, уложили спільно слідуючі постанови:

1. Коже з обох правительств, підписуючих отсей контракт, зобовязує ся шаночати теперішню територіяльну цілість обох держав, як і всі права, які для обох високих контрагентів впливають однаково з сего зобовязаня та ще і з инших спеціальних умов і контрактів, які они закличили межі собою, а також з Хінами, іменно після тексту дипломатичних актів, яких они собі взаімно уділили, однак о стілько сї акти не противлять ся мировому трактатови, закличеному в Портсмуті 5-го вересня 1905 року.

2. Оба високі контрагенти признають незалежність і територіяльну цілість хінського цисарства, як також засаду взаімноности в торговельних і промислових зносинах тогож цисарства з всіма народами. Надто оба високі контрагенти зобовязують ся уживати всіх мирових середників, якими розпоряджують, до удержаня і забезпеченя стану, існуючого на Далекім Сході, а також засад, виложених в отсій умові“.

Ся конвенція усталює і скріплює мир закличений в Портсмуті, який уванено доселі тільки часовим завішенем

оружя і передказувано незадовго нову російсько-япанську війну. Тепер всякі такі воєнні поголоски не мають вже найменшої основи, бо обі держави викреслися згідно всякого розширення своєї території на хінській посілости; Манджурія звертає ся Хінам, а тільки право свободної торгівлі застерігає ся для обох сторін. Status quo має задержати ся тільки що до Сахаліну, якого полуднева полоса припала вже дефінітивно Япанцям. Ся російсько-япанська конвенція є своїм змістом дуже подібна до французько-япанської, а від англійсько-япанської ріжнить ся тільки тим, що ся послідня приймає спільну оборону ненарушимости япанських і хінських границь навіть воєнними середниками, є одже зачпивно відпорним союзом.

Другим фактом, скріпившим вигляди міжнародного поєднання людства є так довго оспорюваний, а вкінці таки внесений дня 17. с. м. на конференції в Газі, англійський проєкт обмеження вооружень. Англійський делегат Едвард Фрі в мотивах вказав на ціль першої мирової конференції і на тодішній меморіал г-р. Муравєва, в яким представлено державам згубні наслідки зброєнь. Річні військові видатки європейських держав без Туреччини і Чорногори піднесли ся о 69 мільйонів фунтів штерлінгів. Бесідник взиває конференцію, щоби не розходила ся не висказавши в імені всіх держав, що они хотять обмежити військові видатки. Англія є готова повідомляти що року всі держави, котрі так само схотять зробити, о своїх предложениях дотикаючих конструкцій нових воєнних кораблів і потрібних на се видатків. Такі взаємні інформації улекшили би справу редукції воєнних сил і спільні договори. Тому бесідник вносить отсю резолюцію:

«Конференція потверджує резолюцію ухвалену в 1899 р. а дотикаючу обмеження військових тягарів. З огляду на те, що ті тягарі від 1899. р. майже всюди занадто піднесли ся, заявляє конференція, що було би пожаданим, щоби правительства заняли ся поважно перестудіюванєм сеї справи».

По сій бесіді предсідатель Нелідов відчитав заяву північно-американських делегатів, в котрій вони годять ся з поглядами Фрія і підпирають їх. Опісля відчитав Нелідов письмо єспанських делегатів того самого змісту і меморіал делегатів Аргентини і Чиле, повідомляючий о заключеню поміж обома сими державами договору в цілі обмеження зброєнь. Французький делегат заявив ся за внесенєм Фрія. Тоді російський делегат Нелідов заявив таке: Війни ведені по 1899 р. як китайська, трансвальська, російсько-япанська, а побіч того ріжні дипломатичні трудности спонукали Росію опустити з дневного порядку другої мирової конференції точку о обмеженю зброєнь. Росія і инші держави рішили ся були в тій дискусії не брати участі. Та публична опінія так переняла ся сею ідеєю, що англійському правительству удало ся звернути загальну увагу на справу обмеження зброєнь. Хоч конференція не є до сеї справи приготована так само, як і в 1899. р., всеж таки гадку порушену Англією можна лиш похвалити і тому

він просить прийняти резолюцію Фрія через аклямацію.

По сім резолюцію прийнято і засідання замкнено.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ

— **Календар.** В четвер: руско-кат.: Матія апост.; римо-кат.: Філіберта, Тим. — В п'ятницю: руско-кат.: Лаврентія м.; римо-кат.: Филипа еп.

— **Монстр-віча.** «Діло» привносить телеграфічні вісти з послідних віч, на яких послі складали свої звіти. Найбільше народу було на вічах пос. Колесси, а іменно: на вічу в Микулинцях дня 18. с. м. поверх 10 тисяч, на вічу в Теревовлі того самого дня поверх 20 тисяч, а на вічу в Чорткові дня 19. с. м. поверх 15 тисяч; разом взявши, всіх вічевиків було поверх 45 тисяч, се є три рази більше чим всіх голосуючих виборців в тім окрузі (15.492). На вічу в Бережанах дня 18. с. м. вислухало посольського звіту пос. Старуха 20 тисяч народа. Пос. др. К. Левицький складав звіт зі своєї посольської діяльности дня 19. с. м. в Рогатині в присутности поверх 10 тисяч вічевиків, а в Гаях коло Винник вислухало посольського звіту о. Фолиса около 10 тисяч народа.

— **Процес проти руских академиків** за звісні події університетські у Львові, має почати ся перед віденським судом дня 2. вересня. Розправа була обчислена на 4 дні, але що всім 16 обжалованим не доручено акту обжалованя задля браку їх теперішних адрес, тому розправа буде тривати коротше.

— **Богацтво кипячки в Бориславі.** Недавно докопано ся в новім закопі «Вильно» в Бориславі до такого обильного жерела кипячки, якого там ще не памятають. Закоп давав спершу 120 бочок денно, а тепер безнастанно дає 90 бочок. Для такої маси кипячки не стало місця в резервоарах, тому викопано чим скорше нові тимчасові резервоари і поставлено греблі, аби впливаюча кипячка не розливалася. З причини такого богацтва кипячки ціна єї за одну бочку упала з 2 К 70 с на 1 К 20 с. Спадок цін відчули доскульно дрібні нафтові підприємці в Бориславі і в инших нафтових теренах Галичини, бо при малій видатности закопів не оплачує ся їх експлуатованє. За те рожево глядять в будучність ті підприємці, що вертять тепер заводи між Бориславом а Тустановичами, недалеко закопу «Вильно». Они надіють ся також богатих жерел кипячки і завдалегід заходять ся біля будови нових резервоарів. Оноді була їх депутация у намісника і просила о поміч війська при евентуальній будові гребель, аби вибуваюча кипячка не розливалася. Намісник обіцяв, що віднесе ся в тій справі до військової команди. В кругах геологів заходять в голову, звідки нараз взяло ся тільки кипячки в покладах теренів, від давна експлуатованих. Проф. Тіце, директор геологічного інституту у Відні, якому підсуєно гадку, не мов би на богацтво кипячки вплинули останні землетрясеня, заперечив сему, бо Галичина не лежить в полосі землетрясеня. Для ширшого загалу буде інтересним знати, чи обильність кипячки вплине на зниженє цін нафти. Бо хоч від двох тяжків кипячка подешевіла повизше половини, то ціна нафти в дрібній розпродажі остала така сама.

— **Нові лінії електричного трамваю у Львові.** Міністерство залізниць затвердило пляни кількох нових ліній електричного трамваю у Львові, а намісництво визначило комісію до оглянення тих ліній на дні 26. і 27. с. м. Дня 26. с. м. комісія провірить проєктовані лінії: 1) від пл. Голуховських через ул. Кароля Людвика до пл. Цолової, 2) від ул. св. Зофії через ул. Снопківську до Зелізної Води і 3) від ул. Паньської до пл. Бернадівської. Дня 27. с. м.

1) нову лінію від ул. Зиблікевича через ул. Зелену і св. Петра до ул. Личаківської, 2) другий шлях від ул. св. Петра до кінця ул. Личаківської і 3) від пл. Краківської на Підвалє до ул. Рускої.

— **Сучасниця Наполеона.** В селі Ліні, яке лежить на долині Фльорі у Франції, живе 102-літня вдовиця Анна Йосифина Рібб, яка памятає Наполеона I. П-ї Рібб розповідає, що в 1815. р. єї мати закопала гроші і дорогоцінности коло дому зі страху перед Прусаками і стерегла того місця днями і ночами. Небавом надтягнула армія Наполеона, а сам Наполеон станув кватирою недалеко їх дому. Підчас битви Наполеон з далековидом зблизив ся як раз до місця, де були закопані гроші п-ї Рібб. Тоді она положила ся на землю в місця свого скарбу і вдавала хору, а 10-літня Анна припала до матери і плакала. Наполеон приступив до них і лагідним голосом спитав стару про здоровлє а єї донечку погладив по личку. Ту хвилю пригадає она собі добре а «мала стать цїсаря з великим носом» остала до нині в єї памяти. Про Прусаків висказує ся старезна вдова з гірким невдоволенєм, бо они вибили їй матеря єї кури і наробили шкоди.

— **Дивацтва духоборів.** До амер. «Свободи» доносять: Дня 25. липня переходило через Портаж Ля Прийрій поверх 30 душ духоборів, котрі вже до 20 день машерують з йорктонської околиці. Перед кількома роками духобори машерували голі Христа шукати, а тепер машерують шукати канадійського правительства, та хотять питати єго, за що оно так скривдило духоборів, що повідбирало від них фарми а їм дало лише по 15 акрів на душу. На запит, чому не їдуть залізницею, відповіли, що Христос потягом ніколи не ї ав, тому і они не хотять. Говорили також (не знаю, чи правда) що усю худобу роздали бідним, а решта увесь маєток лишили лоском на нікого.

— **Витривалий піхотинець.** З Лондона доносять, що оноді прибув там Антін Гоголіян, родом з Австрії, який від шість літ подорожує пішки довкола землі. Гоголіян вибрав ся дня 12. вересня 1900. р. з Відня на схід і перейшов пішки Азію і Америку, зробивши 45.664 кілометрів. Разом з ним вибрала ся єго жінка і донька, але жінка по дорозі померла, а Гоголіян подорожував дальше лише з довкою. В дорозі натерпіли ся они немало. В степах північно-американських доскулював їм найбільше брак води; раз через чотири дні не мали они ні каплі води. Нераз знова цілими ночами мусіли стеречи ся перед ідовитими зміями, роззалізши довкола себе ватру. З Лондону піде Гоголіян пішки до мєги своєї подорожі — до Відня.

— **Поправки похибок.** В ч. 177 «Руслана» в рубриці «наука, штука, література» зам. «реґестри» м. б. «реґестри»; в «орґуем» м. б. «орґуем»; в «rotulium» м. б. «rotulum»; в «kostia» м. б. «hostia».

Оповідки.

— **Репертуар руского театру в Раві рускій.** В відновленій салі сторожи огневої. Початок о год. 8. вечером. Білети продає антика п. Подобінського.

В четвер дня 22. с. м. «Надія» славновісна рибацка драма в 4 діях Г. Гаєрманса.

В суботу дня 24. с. м. «Катерина» опера в 3 діях Н. Аркаса.

В неділю дня 25. с. м. «Чорноморці» народна оперета в 3 діях, музика М. Лисенка.

— **З перемискої єпархії.** Презенти дістали оо.: Лев Пясецький на Реклинець, Волод. Заяць на Полєнну, Йосиф Преторюс на Поздзяч Юл. Легуцький на Поріче-ґрунт, Діониз Миревич на Медику. Сотрудником в Старій Соли поставлений о. Роман Гүменюк.

— **Соکیلський євстин в Стрию.** Заходом тов-а гімваст. «Соکیل» в Стрию відбуде ся в неділю дня 1. вересня с. р. а на случай великої і тривалої непогоди в слїдуючу неділю 8. вересня в міській парку «Вільшина» великий народний євстин при участі: 1. Тов-а «Соکیل» зі Львова і 2. пожарних філій «Сокола» округа стрийського. Програма: 1) Вправи відділу львівського «Сокола». 2) Вправи на

поручках виконає відділ «Сокола» з Добрян. 3) Вправи на кони виконає відділ «Сокола» зі Стрия. 4) Вільні вправи топірцями виконає відділ «Сокола» з Добрян. 5) Вільні вправи лісками виконають сполучені відділи «Сололів» з Добрян, Угерска і Добрівлян. 6) Вежі на драбинах виконає відділ «Сокола» з Дуліб. — Фантова лотерія. Гра япанська. Почта пневматична. Штучні огні. — Підчас всіх вправ і на павзах буде грати повна музика залізнична під батуютою п. Чечотки. Богато заосмотрений буфет у власнім заряді. Початок точно о год. 3. по полудни. Вступ від особи 50 сот. для учеників, військових і дітей 30 сот., для селян 20 сот.

— **Важне для родичів.** Відділ Руск. Тов-а педаг. у Львові повідомляє, що в інституті ім. св. Ольги знайде ще приміщене до двайцять дівчат, бо інститут значно розширено і відновлено, а також деякі зі зголошених не надіслали доси задатку. Зголошувати ся до Відділу Руск. Тов-а педагогічного, ул. Сикстуска 47.

Наука, штука, література.

— **А. Я. Ефименко.** Історія Українського Народу. Випускъ первый ст. 1—192, 9 рисунків в тексті і 12 на віддільних таблицях. — Випускъ второй ст. 193—391, 8 рис. в тексті і 12 на відд. табл. С. Петербург 1906.

Отця книжка звісної письменки Олександрі Ефименкової вийшла як частина збірного видання п. з. «Історія Європи по епохамъ і странамъ въ средніе вѣка і новое время», що виходить під редакцією проф. Карєва і Лучицкогo. Як зазначено в передмові, книжка має характер науково-популярний, а присвячено в ній більше місця внутрішній історії, чим зверхній (то є політичній). Се річ зовсім природна, бо авторка від цілого ряду літ займає ся головно внутрішньою історією українсько-руського народу, а збірне виданє єї праць з сего обсягу появилось в Петербурзі 1905 р. п. з. «Южная Русь» т. I (ст. 436); т. II (ст. 358). Авторка стоїть на зовсім відміннім становищі, чим інші московскі історики (она сама з роду Московка), а іменно, що історію полудневої, то є литовско-польскої Русі, належить трактувати віддільно від історії північно-східної, то є Московскої Русі. Причину сего бачить она в історичних обставинах: в одиницях величинах їх територій і населеня, в самостійности їх культур і розвою історичного життя.

Не можу попри те поминути річи, яка історика мусить прикро вразити. Авторка застерігає ся, що годі її осуджувати о національну суб'єктивність, яку закидають «южно-руськимъ» історикам, бо она і з походження Московка і з спеціальною симпатією відноситься ся до дослідів на полі «сѣверо-русскаго юридическаго фольклора». Думаю, що ніякий історик, свідомий добре задачі історії, такого застереження не повинен робити!

Книжка розпадає ся на вісім глав. В першій главі займає ся авторка доісторичною епохою, народами, що в старині замешкували полудневу Русь, доісторичною Русію і Славянами; друга глава присвячена питавю „от куда пошла Русская земля“ і першим руским князям; в третій главі займає ся авторка удільною добою, степовими кочовиками, внутрішнім побутом та Галицко-володимирским князівством. Четверта глава присвячена історії полудневої Русі, що вийшла в склад литовскої держави, політичному положеню, внутрішньому побуту, а також дальшій історії Галицкої Русі; пята глава присвячена історії полудневої Русі під польським панованем. Шеста глава обіймає Хмельницину і Руїну, сема історію України в XVIII ст., вкінці осьма історію російської і австрійської України в XIX. ст.

На увагу заслугоє становище авторки в питаню про повстанє рускої держави. З двох теорій, норманської і антинорманської (се остання не найшла в Європі признаня; пор. рецензію Брікнера на німецький переклад І-го тому історії проф. Грушевського п. я. «Dogmat normanski» в Kwartalnik-u hist. 1906, ст. 664—679) авторка тримає ся норманської теорії, доказуючи, що, чи загадочна Русь прийшла з берегів Чорного моря (як она сама припускає), чи з берегів Балтійского моря, то одначе була она походження „сѣверо-германскаго“, а заявила ся не яко нарід чи племя, а яко дружина чи шайка. Погляд авторки иде отже в розріз з антинорманізмом, який вже сильно закорінився в Росії і який тут у Галичині заступає проф. Грушевський (правду сказавши, не зовсім щасливо).

Після поодиноких глав подаві головні жерела, з яких авторка користала. Знає она між иншим «Очеркъ історії Українського народа» проф. Грушевського в першім виданю (1904 р.), III і IV т. его «Історії України-Руси», проф. Антоновича «Бесіди про часи козацкі на Україні», «Літературно-науковий Вістник», «Записки Наукового товариства ім. Шевченка», «Зорю», річи, які доси мовковскими істориками просто ігнорували ся.

Книжка прикрашена гарними рисунками в тексті (17) і на осібних таблицях (24). Дивно, що першим рисунком в тексті є портрет вел. кн. Витовта! Чи не годилоб ся було подати й з попередньої доби рускої історії деяких рисунків, от нпр. св. Ольгу, Володимира Вел., Ярослава Мудрого і т. д.? З портретів українських гетманів маємо портрет Конашевича Сагайдачного, Богдана Хмельницького (і его апофеозу та бердши), Петра Дорошенка, Мазеши (Порбленівский) і Полуботка. Крім сего є ту портрети київского князя Олелька, Петра Могили, Байди-Вишневецкого і Адама Кисіля. З инших рисунків є ще рисунок більшого і меншого замку Любарта в Луцку, нагробний памятник кн. Константина Острожского, замок кн. Острожских в Острові, київска Академія і єї студенти. Рисунки, подані на віддільних таблицях, повинні бути цікавими особливо для наших етнографів з огляду на костюми. Маємо тут рисунок українського шляхтича, українського міщанина, шляхтянки в зимовій одежі, української пані в кибалці (жіноча шапка), єїж в намітці; української селянки-молодиці і дівчини (дівчини 2 рисунки), шляхтянки в літній одежі, дівчини-міщанки, селянки бабусі і гуляючих пань. Дальше є тут рисунок козацкого підмошника, полковника, українського козака, сотника і уманських гайдамаків, а крім сего козак Мамай (народна картина старшої і новітньої редакції), ікона Покрова з молячими ся Запорозжцями, картина, яка зображає групу Запорозжців, памятник кошового Івана Сірка, намогильна плита кошового Кальнишевского, запорожскі галери і чайки, вкінці картина, що представляє вибір кошового в Запорозжській Січі, з рисунку інженера генерал-майора Рігельмана около 1785 р.

Книжка Ол. Ефименкової заслугоє з огляду на свою об'єктивність і ясність в представленю річи й на свій науково-популярний характер на се, що би з нею познайомили ся ширші круги рускої інтелігенції.

Др. Богдан Барвітський.

Телеграми

з дня 21. серпня 1907.

Відень. N. fr. Presse доносить, що наслідком пізного скликаня соймів державна рада не збере ся скорше як коло 20. жовтня. Сей пізний речивець засідань державної ради доказує, що кабінет бар. Бека не є званий заключенем угоди з Угорщиною до Нового року.

Будапешт. Урядовий дневник оповіщує ряд санкціонованих законів, ухвалених на останній сесії угорского сойму, а між иншими закон о службовій прагматичі залізничного персоналу і о управильненю платні залізничної служби.

Кольонія. Köln. Ztg доносять з Тангеру що начальник Магазану і брат мароканського султана Мулей Гахід оголосив ся вчєра султаном. Сю вість потверджує командант корабля «Конде».

Сан Франціско. Померли ту на чуму 4 особи.

НАРОДНА ГОСТИНИЦЯ

Готель, реставрація і каварія — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 20. серпня: Л. Сальцман з Сокаля, Фл. Н. Добрянський з Вильна, о. Ник. Ридницький з Солотвини, о. Григ. Чубатий з Торок, о. Конст. Лотулко з Дрогобича, о. Іл. Кливок з Білобожниць, Кар. Чайківський з Черновець, о. Гнат Волчук з Черновець, Мих. Галушинський з Золочева.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензаційна програма.

від 16. до 31. серпня 1907.

Щоденно о год. 8. вечер представленє. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. попол. і о 8. год. вечером. Що пятниці High-Life представленє. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного

купує і продає

всякі

папери цінні і МОНЕТИ

по найдешевшій курсі денним не числячи ніякої провізії.

Працюйте і щадіть.

Вкладки ошадности на 4% приймає Товариство вза много кредиту

„Джістер“

стоваришенє зар. з обмеженою порукою у Львові.

Кожного дня (в годинах урядових перед полуднем) можна кожду вкладку назад відобрати.

Позички уділяє Товариство «Джістер» на 6% за інтабуліцією; на кошти покритя дахівками на 5%. Сплату розкладає ся до 10 до 15 літ; при 30 ратах піврічних вносять рата амортизаційна (на капітал і відсотки) 5 кор. 08 сот. від кождих 100 кор. позички.

Парцелянти на купно землі можуть в «Джістрі» получити пози ки під догідними услівями.

Членами можуть бути тільки члени обезпечені в «Джістрі».

З зисків уділив «Джістер» на публичні добродійні цілі квоту 37,275 корон.

Стан 31. грудня 1906:

Вкладки	2,561,541-81 К.
Позички уділені	2,512,635-62 К.
Удліл членські	193-659-52 К.
Цінні папери	138,534-20 К.
Фонд резервовий і інші	37,338-07 К.
Льокації	267,364-04 К.

Купуйте землю при парцеляціях!

Поручає ся дешево і совєсно Артистично ритівниче заведєне А. ЗІГМАНА

— у Львові, ул. Сикстуска ч. 14. —

Робітня металевих і кавчукових печаток.

Мовограми, герби і всякі гравури — вивіски ритовані і лані, прасовані бляхи для сторожий і товариств — Поручає ся яко доставець ріжних руских товариств і Урядів парохіяльних. (3—25)